

**Sprawozdanie z realizacji
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2028**

za rok 2023

Ostrowiec Świętokrzyski 2024 rok

Wprowadzenie

Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 - 2028 oparty jest na corocznym sprawozdaniu syntetycznym. Strategia jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców. Strategia stanowi dokument bazowy w odniesieniu do którego konstruowane są lokalne programy oraz projekty z zakresu polityki społecznej /zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina ma obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka/. Założenie stworzenia w miarę spójnego i skutecznego systemu pomocy i wsparcia uruchamianego w wypadku pojawienia się konkretnych problemów społecznych lub wówczas, gdy jednostka lub grupa znajduje się w trudnej sytuacji życiowej służy eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi miasta.

Warunkiem skuteczności polityki społecznej jest wykorzystanie w maksymalny sposób zasobów lokalnych, w szczególności instytucji i organizacji pozarządowych.

Misją Strategii jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka poprzez stwarzanie im szans rozwoju, wzmacnianie roli rodziny, przeciwdziałanie problemom społecznym oraz aktywizację społeczności lokalnej.

Strategia jest funkcjonalnie powiązana z innymi dokumentami zawierającymi koncepcje rozwoju i kierunki działań Ostrowca Świętokrzyskiego¹:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2024 (Uchwała LV/152/2021 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 13 grudnia 2021 r.).

Celem Programu jest wsparcie ostrowieckich rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez promowanie wartości rodziny, wsparcie materialne i niematerialne w przezwyciężaniu problemów wynikających szczególnie z uzależnienia jej członków oraz w dążeniu do reintegracji oraz wzmocnienie kompetencji zawodowych i podnoszenie jakości świadczonych usług na rzecz rodziny. Rodzina jako podstawowe środowisko wywierające wpływ na życie młodego człowieka wymaga szczególnej ochrony i wsparcia we wszystkich aspektach jej funkcjonowania. Zagrożające jej zjawiska i sytuacje, takie jak przemoc, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, mobilizują instytucje pomocowe do zaangażowania i współpracy celem stworzenia kompleksowego systemu wsparcia na rzecz rodziny.

Wybrane kierunki działań w zakresie poprawy wspierania rodziny z dziećmi:

1. Współpraca multiprofesjonalna – właściwie usytuowanie zawodów pomocowych w systemie wsparcia rodziny i ochrony dziecka przed krzywdzeniem, budowanie lokalnego koszyka usług.
2. Właściwe rozumienie roli i zadań asystenta rodziny.
3. Współdziałanie rodziny w tworzeniu diagnozy pogłębionej i indywidualnego koszyka usług.
4. Działania wzmacniające więzi w rodzinie.

Obecnie odchodzi się od patrzenia na rodzinę jedynie z perspektywy deficytów. Zgodnie z ideą empowerment mówi się raczej o rodzinach, które nie potrafią samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb lub rodzinach, które potrzebują wsparcia, by wyjść z kryzysu. To rodzice ze specjalnymi potrzebami, którzy ze względu na brak zasobów wewnętrznych i zewnętrznych mają trudności z zaspakajaniem potrzeb dzieci. Do grupy tej należą w szczególności rodzice potrzebujący wsparcia w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz spraw na rzecz domu i rodziny, zwłaszcza pochodzący ze środowisk z traumą trans generacyjną i w związku z tym mający problemy z nawiązywaniem bezpiecznych więzi, rodzice z niepełnosprawnością (zwłaszcza intelektualną), rodzice z problemami zdrowia psychicznego, rodzice dotknięci chorobą somatyczną, rodzice nadużywający środków psychoaktywnych, rodzice do 24 roku życia (w szczególności osoby małoletnie, w tym kobiety w ciąży), samotni rodzice, rodziny wielodzietne, rodzice po odbyciu kary pozbawienia wolności oraz inni, którzy tymczasowo lub stale wymagają wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci.

2. Program Wspierania Osób Starszych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2021-2025 (Zarządzenie Nr 135/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 28 grudnia 2020 r.).

Program wyznacza obszary i kierunki wsparcia, dążąc do poprawy jakości i poziomu życia osób w wieku poprodukcyjnym, do godnego starzenia się, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa i utrzymania seniora jak najdłużej w społeczności lokalnej.

Starzenie się społeczeństwa stanowi jedynie tło do myślenia o budowaniu nowych strategii postępowania. Realizacja fakultatywnego Programu Wspierania Osób Starszych przez MOPS pokazuje jak szeroki zakres wsparcia został nakierowany na poprawę jakości życia osób w wieku 60+ na terenie Gminy, poprzez wspieranie w zaspokojeniu potrzeb, zwiększanie aktywności, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów w społeczeństwie. Działania te mają również zapobiegać umieszczeniu osób starszych w placówkach całodobowych i jak najdłuższe utrzymanie ich w miejscu zamieszkania. Służą temu m.in. odpowiednio zorganizowane i wykonywane usługi opiekuńcze umożliwiające seniorom zaspokojenie podstawowych i niezbędnych potrzeb życiowych, z zachowaniem optymalnego poziomu ich samodzielności i aktywności, a przez to zwiększenie prawdopodobieństwa pozostania w środowisku zamieszkania.

Działania Ośrodka ukierunkowane są na wspieranie, a nie wyręczanie rodziny w opiece nad osobami starszymi i zależnymi.

Niewątpliwie wybuch wojny na Ukrainie w dniu 24 lutego 2022 r. odcisnął piętno również na

naszych seniorach, którzy śledzą wydarzenia zza wschodniej granicy. Odczuwają oni lęk przed potencjalnym zagrożeniem. Wśród nich są ci, którzy przeżyli II wojnę światową i pamiętają powojenne czasy. Dlatego też mają obniżoną odporność psychiczną. Osoby starsze należy szczególnie otoczyć opieką fizyczną (pomoc w codziennych czynnościach). Ważne by seniorzy nie czuli się samotni.

Konieczna jest także mobilizacja do działań pomocowych wszystkich instytucji i organizacji do tego powołanych. Bardzo wskazane jest również wzmocnienie organizacji pozarządowych jako realizatorów zadań publicznych. Niezbędne jest szerzenie w naszym mieście idei wolontariatu mieszkańców, jego promowanie oraz stworzenie warunków do jego rozwoju.

3. Gminny Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim na lata 2021 - 2023 (Uchwała Nr XL/127/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 11 grudnia 2020 r.).

Program stanowił kompleksowy plan działań profilaktycznych, interwencyjnych, osłonowych, aktywizujących i wspierających osoby doświadczające bezdomności w procesie usamodzielniania się i pełnego powrotu do społeczeństwa. Jego celem było podniesienie jakości życia osób zagrożonych bezdomnością i pozostających w kryzysie bezdomności poprzez stworzenie infrastruktury pomocy społecznej odpowiadającej na zdiagnozowane potrzeby tej grupy. W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski od wielu lat liczba osób z problemem bezdomności nie zwiększa się znacząco. W roku 2021 liczba osób wynosiła 110, w 2022 – 90 osób, zaś w 2023 - 106 osób.

W naszej pracy z osobami w kryzysie bezdomności stawiamy na deinstytucjonalizację (uśrodkowanie), jako proces będący przejawem dbałości o dobrostan obywateli-adresatów wsparcia. Aby skutecznie wspierać, musimy posiadać paletę rozwiązań pomocowych o różnym poziomie uśrodkowania, tak aby organizując wsparcie dla konkretnych osób, móc wybrać to najbardziej dla nich wskazane.

Od 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim stawia na działania pomocowe w środowisku:

- Streetworking
- Mieszkalnictwo
- Działania prewencyjne
- Reintegracje społeczno-zawodową

Włączenie podmiotów publicznych i niepublicznych w procesy pomocowe, promowanie projektów i narzędzi zapewniających trwałość wsparcia zgodnego z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz uwzględniających szerokie spektrum źródeł finansowania jest największym wyzwaniem dla samorządu. Stymulując rozwijanie wszelkich możliwych form wsparcia należy dążyć do upodmiotowienia jednostki, realizacji jej różnorodnych potrzeb w sposób zapewniający jej rozwój, samostanowienie i udział w życiu społecznym.

W celu rozwiązywania problemu bezdomności w Ostrowcu Świętokrzyskim założenia Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Ostrowcu

Świętokrzyskim będą kontynuowane w Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2023-2028.

4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2027 (Uchwała LVI/166/2021 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2021 r.).

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy i ograniczenie jej występowania w rodzinie, a także zminimalizowanie skutków jej stosowania poprzez podniesienie świadomości społecznej mieszkańców, ochronę osób doświadczających przemocy, pracę z domniemanymi sprawcami, rozwój współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Obowiązujące zmiany zostały wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw.

5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 (Uchwała Nr LX/24/2022 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 18 marca 2022 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 z późn. zm.)

Na realizację zadań wynikających z ww. uchwały, w budżecie Gminy na 2023 rok, została zaplanowana kwota w wysokości 4 068 366,20 zł pozyskana z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2023, jak również ze środków niewykorzystanych w 2022 roku. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii był realizowany przez Urząd Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego – Wydział Edukacji i Spraw Społecznych przy współudziale Wydziału Spraw Obywatelskich, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Świętokrzyskim. Dodatkowo działania w tym zakresie były prowadzone przy pomocy podmiotów wyłonionych w drodze otwartych konkursów ofert, którym zlecono realizację zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz dzięki dotacjom udzielonym organizacjom pozarządowym w trybie pozakonkursowym (tzw. „małe granty”).

Wydatkowanie środków finansowych zaplanowanych w Ramowym planie finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 r. odbywało się z uwzględnieniem zasad celowości i racjonalności. Były one przeznaczone na edukację zdrowotną, profilaktykę uzależnień, redukcję szkód, rehabilitację (readaptację, reintegrację) zdrowotną, społeczną i zawodową, zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu

Świętokrzyskim, pokrywanie kosztów wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu i opłat sądowych oraz opłat komorniczych.

W 2023 roku zrealizowano następujące przedsięwzięcia z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym:

- **Polski Czerwony Krzyż** w miesiącach I-VI, wakacji letnich oraz IX-XII, dzięki udzielonej dotacji, prowadził świetlice środowiskowe z elementami socjoterapii w 8 placówkach oświatowych na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. W 2023 roku w zajęciach świetlicowych uczestniczyło 258 dzieci,
- **Fundacja „Szkoła bez Barrier”** przez cały rok, dzięki udzielonej dotacji, prowadziła świetlicę środowiskową z elementami socjoterapii na osiedlu Koszary, do której uczęszczało 22 dzieci,
- **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji** dzięki otrzymanym środkom zorganizował, w okresie luty-czerwiec 2023 r. (dla 393 osób) oraz w okresie październik-grudzień 2023 r. (dla 322 osób), zajęcia sportowo - rekreacyjne z elementami socjoterapii dla uczniów w 8 szkołach podstawowych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, mające na celu promowanie trzeźwości i rozwijanie zainteresowań, z wyraźnym określeniem norm zachowania w różnych sytuacjach (postawa wobec używek, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, eliminowanie przemocy),
- **Centrum Rozwoju Lokalnego** prowadziło inicjatywę Centrum Profilaktyczno-Edukacyjne „BEZ NAPIĘCIA”, gdzie były świadczone bezpłatne usługi informacyjno-edukacyjne skierowane do mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego dotyczące problematyki uzależnień, szczególnie w zakresie profilaktyki uzależnień, interwencji w sytuacjach kryzysowych, poradnictwa psychologicznego, psychoterapii i socjoterapii,
- w ramach wspierania idei reintegracji zawodowej i społecznej osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz dofinansowania realizacji programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin dofinansowano działalność **Centrum Integracji Społecznej** prowadzonego przez „Fundację POMOCNA DŁOŃ”,
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** w Ostrowcu Świętokrzyskim otrzymał środki finansowe na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, wspierania działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie różnych działań pomocowych, udzielania pomocy psychologicznej i poradnictwa z zakresu profilaktyki uzależnień oraz prowadzenie Noclegowni dla Osób Bezdomnych,
- Wydział Edukacji i Spraw Społecznych - Referat ds. społecznych w Urzędzie Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, odpowiadający za Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zarejestrował do końca grudnia 2023 roku 147 nowych spraw związanych z leczeniem odwykowym. Komisja skierowała 134 osoby do zespołu biegłych sądowych (psychiatrów i psychologów) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania

rodzaju zakładu leczniczego. Biegli po dokonaniu badania osób, które zgłosiły się w wyznaczonym terminie, stwierdzili, że:

- 33 osoby jest uzależnione od alkoholu,
- 6 osób nadużywało alkoholu,
- 25 osób nie jest uzależnionych.

Nie zgłosiło się na badania w wyznaczonym terminie 70 osób.

Na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim skierowano 75 osób, w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

6. Program współpracy Gminy Ostrowiec Świętokrzyski z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023 (uchwała Nr LXIX/94/2022 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 24 października 2022 r.).

Prezydent Miasta, mając na uwadze działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, która jest istotnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, co roku zabezpiecza w budżecie gminy kwotę na realizację zadań zleconych w ramach otwartych konkursów ofert. Podmioty realizujące zadania kształtują liderów podejmujących aktywność na rzecz małych społeczności, przyczyniają się do rozwijania więzi mieszkańców oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Program skierowany jest do tych organizacji, które prowadzą swoją działalność na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Mieszkańcy korzystają bezpłatnie z różnych form pomocy w zakresie poszczególnych zadań.

7. Program Wsparcia Ekonomii Społecznej w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 – 2025 (Uchwała Nr LV/149/2021 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 13 grudnia 2021 roku).

Określono w nim cele niezbędne dla rozwoju ekonomii społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, wskazano sposób ich realizacji oraz przypisano do nich wskaźniki i realizatorów. Opisano także propozycje działań, które mają doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych efektów oraz przedstawiono sposób ich monitorowania.

Cele Programu Wsparcia Ekonomii Społecznej w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski były realizowane przez **Centrum Rozwoju Lokalnego w 2023 roku poprzez:**

- prowadzenie Centrum Aktywności Obywatelskiej (CAO),
- edukację na temat prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej,
- prowadzenie kampanii społecznych na rzecz ekonomii społecznej,
- wspieranie nawiązywania kontaktów pomiędzy przedsiębiorstwami społecznymi, biznesem, samorządem oraz organizacjami pozarządowymi.

Realizację celów Strategii w 2023 roku prezentują poniższe tabele.

Załącznik nr 1. Karta monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022-2028.

1. Cel Strategiczny: Wspieranie rodziny oraz rodziców w procesie wychowania dzieci					
L.p.	Cel operacyjny	Wskaźniki	2022 r.	2023 r.	Uwagi
1.1.	Wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie sprawnego zintegrowanego systemu wspierania rodziny.	– liczba rodzin, którym udzielona została pomoc przez MOPS, w tym finansowa i niefinansowa	2280	1786	
		– liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	79	99	
		– liczba osób objętych programami wczesnej interwencji	55	54	Dane dotyczą przeprowadzonych interwencji w MOPS
		– liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa	32	41	
		– liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa	449	194	Dane za 2022 r. (214 MOPS; 235 PPP) Dane za 2023 r. (164 MOPS; 30 PPP)
		– liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba dzieci/młodzieży z nich korzystających	9 świetlic środowiskowych – 323 dzieci	9 świetlic środowiskowych – 280 dzieci	
		– liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	53	71	

		– liczba osób objętych wsparciem organizacji pozarządowych, którym Gmina zleciła zadania w zakresie prewencji i rozwiązywania problemów społecznych	1608	2369	Dane za 2022 r. - umowy z zakresu: 1) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – 740 2) ochrony i promocji zdrowia – 763 3) pomocy społecznej - 105 Dane za 2023 r. - umowy z zakresu: 1) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (9 umów – 652 os.) 2) ochrony i promocji zdrowia (14 umów – 1412 os.) 3) pomocy społecznej (3 umowy – 305 os.)
		– liczba imprez na rzecz rodziny, o charakterze kulturalnym	97	104 + konkursy, przeglądy, dni otwarte	Placówki oświatowe
		– liczba zorganizowanych lub wspartych przez Gminę imprez sportowych i rekreacyjnych	27	30	
		– liczba klubów i stowarzyszeń sportowych	99	77	Dane za 2022 r. - na podstawie Ostrowieckiego Banku Informacji – NGO, które złożyły ankietę - 45 Starostwo Powiatowe -54 Dane za 2023 r. - na podstawie Ostrowieckiego Banku Informacji – NGO, które złożyły ankietę - 22 Starostwo Powiatowe -55
		– liczba mieszkańców, w tym liczba dzieci korzystających z dożywiania	266	263/153	
		– liczba stypendiów, w tym socjalnych	536	902	Dane za 2022 r. (462 UM; 74 MOPS) Dane za 2023 r. (859 UM; 43 MOPS)
		– ilość dzieci w pieczy zastępczej	183	165	

		– liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze	1138	1651	
		– liczba dzieci z rodzin i niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych, którym zapewniono możliwość spędzania czasu wolnego	347	328	
		– liczba mieszkańców objętych poradnictwem rodzinnym	2669	412	Brak danych ze Starostwa Powiatowego
		– liczba udzielonych porad pedagogicznych, psychologicznych i innych dla rodziców wymagających pomocy w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich	2594 + liczne	1631 + liczne	
		– liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne, w tym fundusz alimentacyjny	1361	1011	Dane za 2022 r.(1023 ŚR, 332 FA) Dane za 2023 r. (718 ŚR; 293 FA)
1.2.	Podniesienie poziomu świadomości wspólnoty gminy na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz stworzenie systemu zwalczającego i zapobiegającego powstawaniu tego problemu.	– liczba założonych Niebieskich Kart, w tym przez: Policję, oświatę, MOPS, służbę zdrowia	133	128	
		– liczba dzieci dotkniętych przemocą	44	45	
		– liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z powodu przemocy	6	5	

		– liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie	142	112	
		– liczba przeprowadzonych interwencji, dotyczących przemocy w rodzinie	9	9	
		– liczba przeprowadzonych zajęć w szkołach mających na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży negatywnych skutków stosowania przemocy	564	775	
		– liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie	30	4	UM
		– liczba zorganizowanych kampanii społecznych, akcji lokalnych	4	11	
		– liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach edukacyjno- korekcyjnych	10	3	
		– liczba nakazów opuszczenia lokalu.	24	19	

2. Cel Strategiczny:

Aktywna polityka wobec osób starszych, osób dotkniętych długotrwałą chorobą i osób z niepełnosprawnościami

L.p.	Cel operacyjny	Wskaźniki	2022 r.	2023 r.	Uwagi
2.1.	Aktywna integracja społeczna seniorów.	– liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych pomocą finansową i pozafinansową	773	911	137 - Opaski
					17 - Wolontariat
					365 - Usługi różne
					11 - Dowozy
					13 - Noclegownia
					71 - DPS
					15 - Schroniska
– liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania	422	457	273 - Pomoc finansowa i rzeczowa		
			287 w tym AOON i Opieka wytchnieniowa realizowane przez Konsorcjum: Serwis Temp Sp. z o.o, Serwis APT Sp z o.o, Fundacja Skrzydła Opieki		
			102 w tym 90 z terenu Ostrowca Św., 11 z Gminy Kunów, 1 z Gminy Bodzechów realizowane przez PCK		
– liczba osób starszych korzystających z pomocy sąsiedzkiej	3	1	67 - usługi opiekuńcze		
			1 pomoc sąsiedzka - MOPS		
– liczba osób starszych korzystających z pomocy sąsiedzkiej	3	1	MOPS		
– liczba osób korzystających ze wsparcia w placówkach pobytu dziennego, ośrodkach wsparcia, klubach seniora, ŚDS, UTW	490	315	Dane pozyskane z instytucji		
– liczba seniorów angażujących się w wolontariat	30	10	Dane pozyskane z instytucji		
– liczba inicjatyw skierowanych do osób starszych,	38	26	Dane pozyskane z instytucji: UTW, UM, Starostwo Powiatowe		

		– liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat na rzecz seniorów	390	595	Dane pozyskane ze szkół podstawowych
		– liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom starszym	28	28	Dane na podstawie Ostrowieckiego Banku Informacji - NGO, które złożyły ankietę
		– liczba działań podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi na rzecz seniorów	4	18	Dane pozyskane z instytucji: Stowarzyszenie LGD „Krzemienny Krąg”, Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Bezrobotnych w Ostrowcu Świętokrzyskim, UTW, KPP
		- wartość wsparcia udzielonego przez Gminę organizacjom pozarządowym na pomoc osobom starszym	367 150,00 zł	418 700,00 zł	
2.2.	Integracja społeczna oraz tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb i wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych długotrwałą chorobą.	– liczba mieszkańców legitymujących się orzeczeniem o stopniu lekkim/umiarkowanym/znacznym	5741	5720	
		– liczba osób pobierająca świadczenia opiekuńcze	3728	3746	
		– liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	582	556	
		– liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby	63	63	

		– liczba osób z niepełnosprawnościami objętych zatrudnieniem socjalnym, wspieranym	23	25	
		– liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych	53	25	
		– liczba osób z niepełnosprawnością, uczestników turnusów rehabilitacyjnych	469	795	
		– ilość stworzonych nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	27	17	
		– liczba dzieci niepełnosprawnych, którym Gmina finansuje dowóz do placówek oświatowych	50	54	
		– liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat dla osób z niepełnosprawnością	477	544	Dane pozyskane ze szkół podstawowych
		– liczba działań zleconych/podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi	60	65	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi (dane z UM)
		– liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy osobom z niepełnosprawnościami i przewlekle chorym	49	18	Dane z UM, Fundacji „Skrzydła Opieki”

		– liczba inicjatyw skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych	11	7	Liczba umów zawartych z organizacjami pozarządowymi (dane z UM)
		– liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat dostępnych form pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	1	W ramach projektu DI – nakręcono film (MOPS)
		– liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z usług opiekuńczych	427	427	258 realizowane na zlecenie MOPS
					80 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
					70 Opieka wytchnieniowa
					188 AOON
					72 Specjalistyczne usługi dla osób psychicznie chorych
		17 KWS wolontariat			
		– liczba osób korzystających z mieszkań chronionych	26	26	Dane MOPS, PCPR
		– liczba osób niepełnosprawnych korzystających z ośrodków wsparcia, ŚDS, WTZ	287	326	

3. Cel Strategiczny:

Zapewnienie sprawnego systemu przeciwdziałania kluczowym problemom społecznym oraz zmniejszanie ich negatywnych następstw

L.p.	Cel operacyjny	Wskaźniki	2022 r.	2023 r.	Uwagi
3.1.	Bezpieczeństwo socjalne oraz aktywizacja społeczna osób i rodzin z problemem ubóstwa.	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz formy ich wsparcia	551	513	Formy wsparcia: pomoc finansowa i niefinansowa.
		- ilość osób, które uzyskały pomoc społeczną po zakładzie karnym	11	10	
		- liczba dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych, którym zapewniono dożywianie w placówkach oświatowych	130	153	
		- liczba członków rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	175	234	
		- liczba osób, które otrzymały mieszkanie socjalne	55	64	
		- liczba osób korzystających z mieszkania chronionego, noclegowni	70	65	Noclegownia - 42 Mieszkania chronione - 23
		- liczba dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym oraz dysfunkcyjnych, którym zapewniono wakacyjną rekreację i wypoczynek	323	128	

		- liczba osób objętych dodatkiem mieszkaniowym i energetycznym	509	587	
		- liczba dzieci, którym udzielono wsparcia dziennego w świetlicach środowiskowych	323	280	
		- ilość osób, które uzyskały pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze	10	13	
		- liczba osób, które złożyły wnioski o przydział mieszkania socjalnego	85	77	Dane z ZUM: 42 – wnioski rozpatrzone pozytywnie, 4 - wnioski bez rozpatrzenia z braku wymaganej dokumentacji, 31 - rozpatrzone odmownie
		- ilość osób z wyrokami eksmisyjnymi	114	104	
		- ilość osób eksmitowanych	15	21	
		- ilość podjętych w gminie działań, mających na celu wspieranie kompetencji mieszkańców w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami	5	14	1 - Centrum Integracji Społecznej 14 - ŚDS

3.2.	Tworzenie systemu profilaktyki i wsparcia postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych	- liczba realizowanych programów profilaktyki zdrowotnej	32	47	
		- liczba uczestników programów profilaktyki zdrowotnej, konkursów, akcji edukacyjnych, w tym adresowanych do młodzieży	3503	2400	Dane ze szkół podstawowych oraz Fundacji „Skrzydła Opieki”
		- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	28	35	Dane ze szkół podstawowych oraz Fundacji „Skrzydła Opieki”
		- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych	260	606	Dane pozyskane z KPP, szkół podstawowych, Fundacji „Skrzydła Opieki”, PPP
		- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień	297	223	211 alkoholizm
					12 narkomania
		- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe	453	377	374 – OLZPiU „ESKULAP” 3 - ŚOT
		- liczba wniosków do GKRPA	134	147	Dane z GKRPA (korekta danych za 2022 r., z powodu zdublowania danych z KPP, GKRPA i Wielospecjalistycznego Szpitala)
		- liczba osób, które podjęły leczenie uzależnienia	453	377	374 – OLZPiU „ESKULAP” 3 - ŚOT
- liczba punktów świadczonych pomoc psychologiczno/ terapeutyczną dla dzieci, młodzieży, dorosłych w zakresie uzależnień	1	1	CRL - Punkt Konsultacyjny dla mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego – osób wykazujących zachowania ryzykowne, uzależnionych oraz członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży		

		- liczba przeprowadzonych zajęć dla dzieci i młodzieży nt. zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania	546	628	Dane ze szkół podstawowych oraz Starostwa Powiatowego
		- liczba uczniów biorących udział w warsztatach dotyczących zdrowia psychicznego	1212	525	Dane ze szkół podstawowych
		- liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych	221	394	Dane ze szkół podstawowych
		- liczba uczestników biorących udział w szkoleniach dla sprzedawców napojów alkoholowych i właścicieli lokali na terenie Gminy	0	0	Wskaźnik nie zrealizowany, z uwagi na brak zainteresowania ze strony sprzedawców
		- liczba działań mających na celu monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu	1582	560	Dane z KPP
		- liczba uczestników zajęć w ramach profilaktyki i uzależnień poprzez redukcję szkód	0	10	
		- liczba przeprowadzonych w danym roku kontroli punktów sprzedaży alkoholu	1582	560	
3.3.	Aktywizacja społeczno- zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia.	- stopa rejestrowanego bezrobocia na dzień 31 XII	9,6%	10,30%	
		- liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć i wiek, na dzień 31 XII	1 791	1 959	Dane za 2023 r.: 1030 kobiet 929 mężczyzn do 30 r.ż. - 411

					od 30 r.ż do 50 r.ż. - 960 powyżej 50 r.ż. - 452
		- liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, w tym tylko z pracy socjalnej	439	337/111	Dane z MOPS za 2023 r.: 337, w tym tylko z pracy socjalnej - 111
		- liczba osób, które ukończyły zatrudnienie socjalne	23	37	
		- liczba osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych	0	0	Wskaźnik nie zrealizowany
		- liczba osób objętych pracami interwencyjnymi, robotami publicznymi, stażami w jednostkach gminnych	427	617	Dane za 2023 r.: 168 - prace interwencyjne 153 - roboty publiczne 296 - staże
		- liczba działań wspierających aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców	1	5	Dane za 2023 r.: 1- LGD „Krzemienny Krąg” (poradnictwo: prawne, księgowo) 4- MOPS (DI): 1) OSL, 2) Szkoła Rodziny, 3) streetworker 4) koordynator mieszkań chronionych i wspomaganych
3.4.	Zmniejszenie zjawiska bezdomności oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób bezdomnych.	- liczba działań monitorujących skalę bezdomności w Gminie oraz sytuację osób bezdomnych	78	14	Dane ze Straży Miejskiej (patrole): 2022 -78, 2023 - 10 2023 r.: 4 - MOPS (DI): 1) streetworker 2) koordynator mieszkań chronionych i wspomaganych 3) Noclegownia – 4111 noclegów 4) Zespół ds. Bezdomności

		- liczba osób zagrożonych bezdomnością objętych działaniami osłonowymi/eksmisje	51	50	
		- liczba osób bezdomnych, przebywających na terenie Gminy	62	75	2022 r. -90 osób razem ze schroniskami 2023 r. – 106 osób razem ze schroniskami
		- liczba osób bezdomnych z problemem alkoholowym	52	58	
		- liczba osób bezdomnych skierowanych do GKRPA	10	0	
		- liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu przez osoby bezdomne	25	20	MOPS (Noclegownia, mieszkania chronione, treningowe) oraz dane z innych instytucji
		- liczba osób bezdomnych, które podjęły leczenie odwykowe	13	14	
		- liczba osób bezdomnych objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	11	37	
		- liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności	10	6	

		- liczba inicjatyw społecznych skierowanych do osób bezdomnych	6	11	1 - akcja sprzątania grobów, 2 - spotkania świąteczne, 1 - piknik, 1 - kampania społeczna Działania z DI: warsztat rowerowy, warsztat stolarski, wypożyczalnia rowerów, spotkania grupy samopomocowej zjednoczeni.pl, świetlica dziennego wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności, w tym 12 warsztatów (terapeutyczne, plastyczne i animacyjne), wsparcie specjalistów: prawnika, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, pracownika socjalnego, terapeuta ds. uzależnień.
		- liczba osób średniorocznie przebywających w Noclegowni	11	8	
		- liczba osób bezdomnych skierowanych do Centrum Integracji Społecznej	13	11	
		- liczba osób bezdomnych korzystających z mieszkania chronionego	21	23	
		- liczba osób bezdomnych skierowanych do schroniska dla bezdomnych	23	26	
		- liczba osób bezdomnych współpracujących ze streetworkerem	40	44	
		- liczba osób bezdomnych, które otrzymały mieszkanie socjalne	5	2	
		- liczba osób bezdomnych umieszczonych w DPS	2	3	

		- liczba przeprowadzonych w społeczności lokalnej działań edukacyjno-informacyjnych nt. bezdomności	6	10	Audycje w mediach – 7 Ulotki - 1 Konferencja - 1 Kampania społeczna -1
		- liczba działań polegających na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego stylu życia	7	14	ŚDS - 3 MOPS/DI: działania streetworkera, warsztat rowerowy, warsztat stolarski, wypożyczalnia rowerów, spotkania grupy samopomocowej zjednoczeni.pl, świetlica dziennego wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności, w tym 12 warsztatów (terapeutyczne, plastyczne i animacyjne), wsparcie specjalistów: prawnika, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, pracownika socjalnego, terapeuta ds. uzależnień.

4. Cel Strategiczny: Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej					
L.p.	Cel operacyjny	Wskaźniki	2022 r.	2023 r.	Uwagi
4.1.	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców gminy oraz zwiększenie ich zaangażowania w rozwiązywanie lokalnych problemów.	– liczba posiedzeń rad osiedlowych	216	239	
		– liczba wydarzeń społeczno-kulturalnych skierowanych do społeczności lokalnej	111	150	

		– liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat	562	1018	Dane pozyskane ze szkół podstawowych.
		– liczba zgłoszonych projektów do budżetu obywatelskiego oraz liczba osób biorących udział w głosowaniu na poszczególne projekty budżetu	0	34/6 000	W 2022 r. Budżet obywatelski nie był realizowany.
		– liczba lokalnych stowarzyszeń/ organizacji pozarządowych, stan na 31.XII	559	545	
		– liczba osób współpracujących z organizatorami społeczności lokalnej	150	714	W kampanii na rzecz osób w kryzysie bezdomności brała udział znaczna liczba osób.
		– liczba organizacji pozarządowych, z którymi współpracuje samorząd	46	102	
		– liczba mieszkańców biorących udział w konsultacjach społecznych, otwartych projektach, inicjatywach	70	64	
4.2.	Rozwój sektora ekonomii społecznej.	– liczba przedsiębiorstw ekonomii społecznej działających w Ostrowcu Świętokrzyskim na dzień 31 XII, w tym nowopowstałych	4	4	

		– liczba pracowników zatrudnianych w organizacjach pozarządowych działających w Gminie na dzień 31 XII	19	17	„Fundacja Pomocna Dłoń”
		– liczba zadań zleczanych podmiotom ekonomii społecznej	4	3	
		– liczba działań społecznych promujących podmioty ekonomii społecznej	2	18	Dane z: CRL, Radio Ostrowiec, Stowarzyszenie RAZEM, Stowarzyszenie LGD „Krzemienny Krąg”
		– liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną	3	3	CRL, Stowarzyszenie LGD „Krzemienny Krąg”, KOOWES

Skróty używane w tabelach:

AOON – Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

CIS - Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim

CRL - Centrum Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Świętokrzyskim

DI – Deinstytucjonalizacja usług społecznych, w tym „Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2023-2028”

DPS – Dom Pomocy Społecznej

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim

KOOWES - Kielecko-Ostrowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

LGD Krzemieny Krąg – Lokalna Grupa Działania Krzemieny Krąg

MCK – Miejskie Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim

MOSiR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Świętokrzyskim

OLZPIU „ESKULAP” - Ośrodek Leczenie Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień ESKULAP w Ostrowcu Świętokrzyskim

OSL - Organizowanie Społeczności Lokalnej w MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim

OSM – Ostrowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ostrowcu Świętokrzyskim

PCK - Oddział Rejonowy PCK w Ostrowcu Świętokrzyskim

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

S.M. Hutnik – Spółdzielnia Mieszkaniowa „Hutnik” w Ostrowcu Świętokrzyskim

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim

ŚOT – Świętokrzyski Ośrodek Terapii w Ostrowcu Świętokrzyskim

UM – Urząd Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku w Ostrowcu Świętokrzyskim

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Ostrowcu Świętokrzyskim

ZUM - Zakład Usług Miejskich w Ostrowcu Świętokrzyskim

Podsumowanie i wnioski końcowe

Sprawozdanie ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2022 – 2028, zwanej dalej „Strategią” za **2023 rok** zostało sporządzone na podstawie informacji przekazanych przez współrealizatorów strategii. Przedstawiono liczbowe wyniki z działań podejmowanych w różnych obszarach społecznych, przez poszczególne jednostki budżetowe i organizacje pozarządowe. Większość założonych wskaźników była realizowana.

Z analizy danych liczbowych wynika:

1. Pomimo zwiększenia liczby rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi (w 2022 r. – 79; w 2023 r. - 99) zmniejszyła się znacznie liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa (w 2022 r. – 449; w 2023 r. -194) i jednocześnie znacząco zmniejszyła się liczba mieszkańców objętych poradnictwem rodzinnym (w 2022 r. – 2669; w 2023 r. - 412).
2. W kontekście pobieranych przez rodzinę świadczeń rodzinnych (w 2022 r. – 1361; w 2023 r. - 1011) zauważa się zmniejszenie liczby osób pobierających świadczenia, na co wpływ ma poprawa sytuacji finansowej rodzin (m.in. wzrost płacy minimalnej i brak zmiany wysokości kryterium dochodowego, od którego uzależnione jest przyznanie świadczenia).
3. W związku ze starzeniem się mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy finansowej i niefinansowej (w 2022 r. – 773; w 2023 r. – 911). Jednocześnie wzrosła potrzeba udzielania osobom starszym większej ilości usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania (w 2022 r. – 422; w 2023 r. – 457) oraz pomocy wolontariuszy (w 2022 r. – 390; w 2023 r. – 595). Zwiększyła się liczba działań podejmowanych na rzecz seniorów (w 2022 r. – 4; w 2023 r. – 18), a tym samym wzrosła wysokość udzielanego wsparcia (w 2022 r. – 367 150,00 zł; w 2023 r. – 418 700,00 zł).
4. Odnosząc się do osób z niepełnosprawnościami nieznacznie zmniejszyła się liczba mieszkańców legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności (w 2022 r. – 5741; w 2023 r. – 5720). Wzrosła natomiast znacznie liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych (w 2022 r. – 469; w 2023 r. – 795).
5. W zakresie tworzenia systemu profilaktyki i wsparcia postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych znacząco wzrosła liczba przeprowadzonych spotkań i pogadań profilaktycznych (w 2022 r. – 260; w 2023 r. - 606).
6. Z danych wykazanych przez szkoły podstawowe wynika, że zmniejszyła się znacząco liczba uczniów biorących udział w warsztatach dotyczących zdrowia psychicznego (w 2022 r. – 1212; w 2023 r. -525). Jednocześnie zwiększyła się liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych (w 2022 r. – 221 rodziców; w 2023 r. -394).
7. Z danych KPP wynika, że w 2023 r. trzykrotnie zmniejszyła się liczba działań mających na celu monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu oraz liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu (w 2022 r. – 1582; w 2023 r. - 560).
8. W związku z kontynuowaniem przez MOPS działań z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz powstaniem w czerwcu 2023 r. „Planu deinstytucjonalizacji usług społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2023-2028” zwiększyła się:

- liczba działań wspierających aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców (w 2022 r. – 1; w 2023 r. - 5);
 - liczba inicjatyw społecznych skierowanych do osób bezdomnych (w 2022 r. – 6; w 2023 r. - 11);
 - liczba działań polegających na aktywizacji i motywowaniu osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego stylu życia (w 2022 r. – 7; w 2023 r. - 14);
 - liczba przeprowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych na temat bezdomności (w 2022 r. – 6; w 2023 r. - 10).
9. W związku ze zwiększeniem liczby osób bezdomnych przebywających na terenie Gminy (w 2022 r. – 62 (90 razem ze schroniskami), w 2023 r. – 75 (106 razem ze schroniskami), zwiększyła się również liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności (w 2022 r. – 11; w 2023 r. - 37).
10. W zakresie aktywności społecznej mieszkańców Gminy oraz zwiększenia ich zaangażowania w rozwiązywanie lokalnych problemów znacząco wzrosła liczba osób współpracujących z OSL (w 2022 r. – 150; w 2023 r. - 714).
11. Znacznemu wzrostowi uległa także liczba działań społecznych promujących podmioty ekonomii społecznej (w 2022 r. – 2; w 2023 r. - 18).

Analiza informacji przekazanych przez instytucje i organizacje zaangażowane w realizację Strategii pozwala uznać, że Gmina Ostrowiec Świętokrzyski posiada i rozwija innowacyjne formy pomocy swoim mieszkańcom, podejmuje szereg inicjatyw w ramach programów i projektów umożliwiających osiągnięcia misji przyjętej w ramach Strategii. Interpretacja przekazanych przez podmioty uczestniczące w realizacji celów strategicznych danych, pozwala na stwierdzenie, że rozwiązywanie problemów społecznych w Ostrowcu Świętokrzyskim jest zespołem planowych, kompleksowych działań podejmowanych przez podmioty działające na różnych szczeblach samorządu, a nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego mieszkańcom wymagającym pomocy. Wdrażany wielowymiarowy model podejścia do problemów i włączanie w ich rozwiązywanie podmiotów realizujących zadania w różnych obszarach życia potwierdza, że Gmina posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii, które dążą do optymalnego wykorzystania własnych zasobów, możliwości finansowych oraz personalnych wymaganych do rozwiązywania problemów społecznych i podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Wnioski końcowe:

- 1. Polityka społeczna w Gminie ma charakter wielodzielnicowy.** Szybko postępujący proces starzenia się mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego wyznaczył konieczny obszar interwencji na rzecz poprawy warunków życia seniorów. Ze względu na tendencję wzrostową zapotrzebowania na wsparcie dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych w ich miejscu zamieszkania oraz ich rodzin, zabezpieczamy i pozyskujemy środki finansowe na usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, opiekę wytchnieniową, asystentów osobistych osób

niepełnosprawnych, wolontariat, teleopiekę, pomoc sąsiedzka, miejsca dziennego pobytu oraz mieszkania treningowe.

2. **Wspieranie rodziny** przez Samorząd Gminy koncentruje się na pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Pomoc pieniężna w formie zasiłków i świadczeń to tylko uzupełnienie pracy socjalnej, zapewniające minimum bezpieczeństwa finansowego rodzin. Pracownicy socjalni, w tym Zespół ds. rodzin, asystenci rodziny w ramach swoich działań, edukują i wspierają rodziny w stosowaniu pozytywnych metod wychowawczych. Wykorzystywane są dodatkowe narzędzia: programy socjalne, w tym zajęcia dla dzieci, rodziców i opiekunów oraz całych rodzin, świetlicowe, socjoterapeutyczne, pomoc specjalistyczna, a także grupy wsparcia, praca w środowisku z całym społeczeństwami.
3. **Bezdomność** to jedna z najbardziej trudnych i złożonych form wykluczenia społecznego. Wykorzystywanie przez Ośrodek skutecznych narzędzi pomocowych w pracy z osobami w kryzysie bezdomności przynosi zamierzone efekty. Zespół ds. Bezdomności, pracownicy socjalni, psycholog, streetworker, opiekunki środowiskowe, organizatorzy społeczności lokalnej, grupa wsparcia, w tym liderzy społeczności osób bezdomnych wpisali się do kanonów naszej oferty pomocowej. Ogromnie ważna w działaniach na rzecz osób w kryzysie bezdomności jest polityka mieszkaniowa. Gmina Ostrowiec Św. cyklicznie zwiększa zasób mieszkań wspierających. W celu eliminowania złożonego problemu bezdomności niezbędne jest wspieranie tworzenia mieszkań treningowych, włączenie podmiotów publicznych i niepublicznych w procesy pomocowe, promowanie projektów i narzędzi zapewniających trwałość wsparcia zgodnego z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz uwzględniających szerokie spektrum źródeł finansowania.
4. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozwija **innowacyjne formy pomocy społecznej** dla osób zależnych i niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, organizuje społeczność lokalną, wolontariat, podejmuje szereg inicjatyw w ramach programów i projektów socjalnych. W 2023 r. realizowano 6 programów strategicznych (na rzecz rodziny, przeciwdziałania przemocy, seniorów, osób bezdomnych, rozwiązywania problemów społecznych, program DI), pozyskano środki na 5 programów społecznych za ponad 4 mln zł i zrealizowano 16 projektów socjalnych. W 2023 r. MOPS docenił Wojewoda Świętokrzyski, przyznając nagrodę za zaangażowanie i spójne działania na rzecz osób potrzebujących.

W 2023 r. w Gminie kontynuowano **działania deinstytucjonalizacyjne** w projekcie „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, a następnie w ramach powstałego w czerwcu 2023 r. dokumentu pn.: „Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2023-2028”. Ma to na celu z jednej strony wdrożenie różnorodnych form wsparcia, w taki sposób, aby osoby potrzebujące mogły jak najdłużej optymalnie funkcjonować w miejscu zamieszkania (w alternatywie dla całodobowej opieki instytucjonalnej), zaś z drugiej strony prowadzenie szeroko zakrojonych działań prewencyjnych

i profilaktycznych zapobiegających wykluczeniu społecznemu. Działania skupiały się głównie wokół rozwoju mieszkalnictwa wspomaganego, zapobieganiu eksmisjom, wypracowaniu nowych rozwiązań w kierunku poprawy sytuacji osób w kryzysie bezdomności oraz rodzin biologicznych, wsparciu środowisk seniorskich i grup nieformalnych oraz opiekunów osób zależnych, kreowaniu miejsc aktywności lokalnej, pobudzaniu i podtrzymywaniu chęci zaangażowania w działania wolontarystyczne oraz szeroko zakrojonych usług środowiskowego wsparcia szczególnie dla osób zagrożonych umieszczeniem w placówkach całodobowej opieki.

Można stwierdzić, że misja Strategii zmierzająca do integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, poprzez stwarzanie im szans rozwoju, wzmocnienie roli rodziny, przeciwdziałanie problemom społecznym oraz aktywizację społeczności lokalnej, jest realizowana. Nadmienić należy, iż szeroko rozumiana polityka społeczna jest zagadnieniem zbyt obszernym i wielowątkowym, aby ją opisać w sposób wyczerpujący oraz, że niezależnie od skali podejmowanych działań, jedynym gwarantem ich skuteczności jest właściwa współpraca pomiędzy podmiotami ją realizującymi.

Str 1¹ - sprawozdania z poszczególnych programów za bieżący rok, są przedstawiane Radzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.